

**Opening Zomertentoonstelling Peter van Oostzanen
18 juli 2021, De Oude Kerk, Soest**

Jasper Sterrenburg

“Ik ben een verhalenverteller in mijn werk. De mensen snappen de intentie wel, maar je mag het ook zelf invullen. Een gebrek aan ideeën voor schilderijen heb ik nooit.”

Dit citaat van een Soester schilder is te lezen in het Noordhollands Dagblad van 8 juli jl.

Beste aanwezigen,

Ik mag u van harte welkom heten bij de opening van een expositie van deze schilder, Peter van Oostzanen. Een expositie met het thema ‘25 jaar schilderen’. Een kwarteeuw schilder in Soest en hoe fantastisch is het dat dit jubileum hier in Soest, in deze prachtige Oude Kerk wordt gevierd. Een speciaal welkom aan jou, Peter. Een ook aan jouw geliefde, Caroline. Fijn dat jullie hier zijn.

Mijn naam is Jasper Sterrenburg en ik mag namens het bestuur van de Stichting Kerk en Cultuur Oude Kerk Soest een aantal woorden tot u richten. Allereerst ter gelegenheid van de opening van de expositie. Daarnaast vanwege het concert door Ensemble Rossignol waar wij aansluitend van mogen genieten.

Als bestuur van de Stichting Kerk en Cultuur Oude Kerk Soest zijn we ontzettend blij u hier vanmiddag te mogen ontmoeten. Al vele jaren lang organiseert de Stichting twee keer per jaar een tentoonstelling in deze Oude Kerk: tijdens de veertigdagentijd voorafgaand aan Pasen en in de zomerperiode. Echter, om de inmiddels welbekende reden ‘corona’ kon vorig jaar geen enkele expositie, en dit jaar de expositie tijdens de veertigdagentijd helaas niet doorgaan.

Beste mensen,

We vinden het dan ook extra feestelijk dat we na twee jaar in aanwezigheid van u weer een expositie mogen openen.

En wat voor expositie. Uiteraard hebt u vanmiddag en ook de komende weken alle gelegenheid om de werken van Peter van Oostzanen aandachtig te bekijken. Maar kijkt u alvast even naar de muren links en rechts van u. Een explosie van vormen en kleuren.

Iedereen kent wel het verhaal van die Franse schilders die aan het einde van de 19^e eeuw tegen de stroom ingingen en in plaats van realistische schilderkunst – oftewel het weergeven van de werkelijkheid – overstapten naar abstracte schilderkunst. Ondanks kritiek vanuit de – vooral academische – kunstwereld, bleven zij schilderen waar hun passie lag en werden hun werken jaren later wereldberoemd onder de noemer impressionistische schilderkunst.

Ruim honderd jaar later, aan het einde van de 20^e eeuw, zien we een soortgelijke beweging, alleen dan in tegengestelde richting. En dit keer niet in Frankrijk. Nee: hier in Soest!

In een tijd dat het ‘not done’ was om realistische kunst te maken, ging Peter van Oostzanen tegen de toen heersende trend in. Een tijd waarin abstract binnen de schilderkunst de heersende norm was en het realisme voor dood en achterhaald werd verklaard. Eigenwijs schilderde en tekende hij gestaag door aan een oeuvre vol met verhalen in een werkelijkheid vol verbeelding.

Zijn werk zit vol sfeer, kleur en gevoel. Het speelt zich af in een wereld vol gefantaseerde landschappen, waarin alledaagse voorwerpen in ongewone verbanden of een ongebruikelijke context worden geplaatst. Vreemde apparaten op hoge rotsen. Verlaten gebouwen en voertuigen op vreemde plekken: niets lijkt onmogelijk in de wereld van Peter. Zijn schilderijen verwonderen en vervreemden, maar roepen tegelijkertijd toch herkenbaarheid op. Beelden die weer nieuwe gedachten uitlokken.

Beste allemaal,

Dat is misschien wel de meest treffende samenvatting van een kwarteeuw werk van Peter van Oostzanen: alledaagse voorwerpen en situaties worden door hem in een nieuw verband geplaatst. Dit heeft ook voor een belangrijk deel te maken met zijn persoonlijke geschiedenis.

Peter is geboren in 1962, in Leiden, en verhuisde op 10-jarige leeftijd naar Soest. Al op jonge leeftijd tekent en schildert hij graag, het verbaasde dan ook niemand dat hij na de middelbare school koos voor de opleiding ‘schilderen’ bij NIMETO in Utrecht. Na deze opleiding gaat hij aan de slag als decorontwerper in Soesterberg.

Tot hier in 1992 door een verkeersongeval abrupt een einde aan komt. Zes weken lang lag Peter met ernstig hersenletsel in het ziekenhuis. En daarna volgde een lange periode van revalidatie. De hersenschade maakte dat hij veel dingen opnieuw moest leren.

In deze jaren van opkrabbelen en herstellen pakt Peter ook de penselen weer op en ontwikkelde hij zijn eigen herkenbare verhalende beeldtaal die verwant is aan het magisch realisme. De schilderijen van Peter van Oostzanen ontleen hun sfeer en thematiek dan ook voor een deel aan de vervreemdende waarnemingen die hij had na zijn ongeluk. Zo zitten in zijn werk allerlei metaforen. Zo schildert hij bijvoorbeeld regelmatig oude gehavende auto's waarbij de beschadigingen symbool staan voor de deuken die je tijdens het leven oploopt.

Eerder maakte ik de vergelijking met de stijl van de impressionisten. Naast de stijl, gaat deze vergelijking ook qua techniek volledig mank. Waar de impressionisten naar buiten gingen en direct schilderden wat ze ter plekke voor zich zagen, maakt Peter allereerst een schets waarin hij zijn werk zorgvuldig opbouwt. Er moet van hem altijd een doordacht concept staan waarmee hij zorgt dat de compositie klopt, de verhoudingen, de kleuren, et cetera.

Waar de impressionisten bekend stonden om hun snelle werken en vlugge penseelstreken – ze werkten immers in de buitenlucht en de verf droogde snel –, brengt Peter heel gedetailleerd laagje voor laagje verf aan op het doek. Dat is tijdrovend omdat het werk voortdurend na een paar penseelstreken weer moet drogen. Het kan zo een jaar of langer duren voordat een schilderij van hem af is. Het resultaat is dan ook een vaardig en precies geschilderd schilderij.

Beste aanwezigen,

En dan zijn we nu in 2021. En mogen we in deze expositie genieten van een reis door een kwarteeuw van het werk van Peter. In deze reis zien we zijn veelzijdigheid in technieken. Bovendien een unieke collectie, deels uit particuliere collecties waarvan een aantal nog nooit eerder werd geëxposeerd.

Afgelopen week vroeg ik aan Peter hoe hij de ontwikkeling in deze kwarteeuw schilderen zelf zou typeren. Peter antwoordde dat hij schildert in de stijl van het magisch-realisme. Waar een kwarteeuw geleden de nadruk nog vooral lag op 'magisch' is dat in de loop der jaren verschoven naar 'realisme'.

We zien dat ook in de expositie. Aan de noordkant van de kerk zien we vooral werken uit de beginperiode: verbeeldingen die in sprookjesachtige sfeer zijn geschilderd. Aan de zuidkant zien we een aantal werken van recenter datum met meer realisme: huizen, auto's, vliegtuigen en mensen. Veel van deze werken zijn in opdracht geschilderd.

Tot slot, wil ik u expliciet wijzen op een prachtig aquarel dat hier achter mij hangt. Het betreft een panorama vanaf de toren van deze Oude Kerk. En ik weet: iedereen denkt bij panorama natuurlijk meteen aan Mesdag.

Maar laten we wel wezen. Die Mesdag had een oppervlakte van 120 bij 14 *meter* nodig voor zijn panorama, terwijl Peter het voor elkaar krijgt om in een klein schilderij van slechts 23 bij 66 *centimeter*, luttele details als huizen, bomen, de Engh met molen de Windhond, Paleis Soestdijk, ja zelfs omliggende plaatsen als Amersfoort en Zeist herkenbaar in beeld te krijgen.

Ook hierin komt zijn vakmanschap als schilder ijzersterk naar voren.

Peter, bij het openen van jouw website, verschijnt een citaat van jezelf in beeld: "De dingen die ons bezig houden, de dingen die we doen, de wereld die we geschapen hebben. Of hij nu echt is of alleen in onze verbeelding bestaat. Er zijn nog zoveel verhalen te vertellen."

Dank dat je in deze expositie een aantal van deze verhalen met ons wilt delen. Ik wil je van harte feliciteren met een kwarteeuw schilderen. En wens je nog heel veel mooie schilderjaren, of beter gezegd 'nog heel veel verhalen' toe.

Beste mensen,

Met heel veel genoegen verklaar ik hierbij de expositie *25 jaar schilderen* van Peter van Oostzanen voor geopend.